

NASJONAL INSTRUKS OM SAMARBEID MED FORVALTNINGSORGANER I STRAFFESAK

1. Innledning

Instruksen gjelder samarbeid med forvaltningsorganer ved etterforskingen og irettføringen av straffesaker. Slikt samarbeid med skatteetaten og NAV reguleres likevel av instruks om operativt samarbeid mellom politi/påtalemyndighet, skatteetaten og NAV 2. april 2019.

I saker hvor det kan være aktuelt å be om bistand fra et forvaltningsorgan, skal det så snart etterforsking er besluttet igangsatt tas stilling til om bistand er ønskelig og på hvilken måte samarbeidet skal foregå.

Prinsipielt sett kan samarbeidet foregå på to ulike måter: en representant fra forvaltningsorganet deltar under etterforskingen som en del av etterforskningsgruppen under ledelse av påtaleansvarlig i politiet, eller bistand fra forvaltningen i form av informasjonsdeling, rådgivning mv. etter anmodning fra politiet, men hvor forvaltningens representant ikke deltar under etterforskingen.

2. Samarbeid hvor ansatte i et forvaltningsorgan deltar i etterforskningsgruppen

I alle tilfeller hvor representanter fra et forvaltningsorgan skal delta under etterforskingen (f.eks. gjennomføring av avhør, gjennomgang av beslag, bruk av tvangsmidler) inngås skriftlig avtale om samarbeidet. Avtalen skal inneholde navn og stilling på aktuell(e) medarbeider(e), vedkommendes eventuelle befatning med saken i forvaltningen, hva slags bistand som skal gis (f.eks. generell etterforsking, særskilte undersøkelser og/eller bistand ved domstolsbehandling), bistandens omfang og varighet. Det skal også fremgå at man som deltager i etterforskningsgruppen er underlagt straffeprosessens regler, herunder det særlige straffeprosessuelle objektivitetskrav nedfelt i straffeprosessloven § 55 fjerde ledd og § 226 tredje ledd. Påtaleansvarlig har et særlig ansvar for løpende å kontrollere at etterforskingen tilfredsstiller dette kravet.

3. Samarbeid i andre tilfeller

Det skal alltid sikres notoritet om informasjonsdeling mellom forvaltningen og politiet og om annen bistand forvaltningsorgan gir i anledning straffesak. Er det tale om omfattende samarbeid, inngås skriftlig avtale om rammene for bistanden. Reglene om utveksling av informasjon er beskrevet i Nasjonal veileder om informasjonsdeling mellom kontrollorganene, politiet og private.

4. Konsultasjon før påtalevedtak treffes

Forvaltningsorganet som har gitt bistand i saken, skal som hovedregel gis anledning til å uttale seg før påtalevedtak treffes. Det skal alltid gjøres når påtalevedtaket vil bygge på et faktum som avviker vesentlig fra det anmeldte forhold – eller fra det/de forhold hvor det har vært etterforskingssamarbeid – eller vedtaket går ut på henleggelse. Er det tale om en mulig henleggelse, skal det også drøftes om det er aktuelt å overføre saken etter straffeprosessloven § 71 c. Påtalevedtak tilsendes forvaltningsorganet til orientering straks det er forkynt/meddelt den anmeldte.

Den endelige beslutning om bruk av sanksjon, enten i form av vedtak om administrative sanksjoner eller ved utferdigelse av forelegg/tiltale, treffes av beslutningsansvarlig i

forvaltningsorganet og påtalemyndigheten. Endelig vedtak – uansett spørvalg – skal således ikke representere en felles beslutning av de respektive etater, og aktuelle vedtak utløser ikke felles ansvar, verken formelt eller reelt.

5. Hovedforhandling/ankebehandling

Påtalemyndigheten skal kontakte eventuelle vitner fra forvaltningsorganet i god tid før rettsforhandlingene begynner.

Det må vurderes om hovedforhandling og ankebehandling skal gjennomføres med bisitter fra forvaltningsorganet. I så fall inngås det avtale om dette, jf. punkt 2.

6. Dom

Forvaltningsorganet skal informeres om dom så tidlig som mulig og tilsendes kopi.

7. Anke/tilsvar

Forvaltningsorganet bør gis anledning til å uttale seg om hvorvidt dommer bør ankes. Det vil ofte være naturlig at forvaltningsorganet også gis mulighet for merknader ved utarbeidelse av tilsvaret ved anke fra domfelte.

Riksadvokatembetet, 30. august 2019

Tor-Aksel Busch
(sign)